

ควรเลือกใช้เงินสกุลใดในการทำการค้าการลงทุนกับกัมพูชา

กัมพูชาเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านที่ผู้ประกอบการไทยเข้าไปปักหมุดขยายตลาดการค้าการลงทุนอย่างต่อเนื่อง โดยการค้าระหว่างไทยและกัมพูชามีมูลค่าถึง 6.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2560 ขยายตัวราวร้อยละ 10 ซึ่งการติดต่อค้าขายจำเป็นต้องใช้เงินสกุลใดสกุลหนึ่งเป็นสื่อกลางในการซื้อขาย รวมไปถึงการเข้าไปติดต่อธุรกิจหรือการเข้าไปลงทุนทำธุรกิจก็ต้องเกี่ยวข้องกับสกุลเงินตราต่างประเทศและสกุลเงินท้องถิ่น ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่าการทำธุรกิจกับกัมพูชา ผู้ประกอบการควรใช้สกุลเงินใดในการทำธุรกรรมต่างๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- **เงินดอลลาร์สหรัฐ** : กัมพูชาเป็นประเทศที่มีการใช้เงินดอลลาร์สหรัฐอย่างแพร่หลาย จนอาจกล่าวได้ว่าใช้เป็นเงินสกุลหลักกันเลยทีเดียว สังเกตได้จาก Dollarization Ratio ของกัมพูชา ที่สูงถึงร้อยละ 84 ในปี 2559 หรือแปลง่ายๆ ว่าราวร้อยละ 84 ของเงินที่หมุนเวียนอยู่ในระบบการเงินของกัมพูชา เป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้น หากมีโอกาสเดินทางไปเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจอย่างกรุงพนมเปญ จะพบว่าสินค้าที่จำหน่ายส่วนใหญ่ปิดป้ายบอกราคาเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่การซื้อขายสินค้าและบริการ รวมถึงธุรกรรมทางเศรษฐกิจอื่นก็ใช้เงินดอลลาร์สหรัฐเป็นหลักเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ความนิยมใช้เงินดอลลาร์สหรัฐดังกล่าวทำให้ธุรกิจที่ประกอบกิจการในกัมพูชามีรายได้ส่วนใหญ่เป็นเงินดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ค่าใช้จ่ายอย่างเงินเดือนพนักงานก็สามารถใช้เงินดอลลาร์สหรัฐจ่ายให้กับพนักงานได้เช่นกัน สำหรับด้านการค้าระหว่างประเทศ เงินดอลลาร์สหรัฐก็มีบทบาทมากเช่นกัน โดยการค้าระหว่างไทยและกัมพูชาใช้เงินดอลลาร์สหรัฐเป็นสัดส่วนถึงราวร้อยละ 60
- **เงินเรียล** : ปริมาณเงินฝากสกุลเรียล ซึ่งเป็นสกุลเงินท้องถิ่นของกัมพูชา มีสัดส่วนในระบบอยู่เพียงร้อยละ 16 แสดงให้เห็นถึงบทบาทที่เป็นรองสกุลเงินต่างประเทศอย่างดอลลาร์สหรัฐ โดยสำหรับชาวต่างชาติที่เดินทางไปยังกัมพูชาและพกเงินดอลลาร์สหรัฐในการทำธุรกรรมเป็นหลัก ก็พบว่าเงินเรียลมีบทบาทเป็นเพียงเงินทอนหรือเป็นเงินย่อยสำหรับซื้อสินค้าที่ราคาต่ำกว่าหนึ่งดอลลาร์สหรัฐเท่านั้น แต่สำหรับชาวกัมพูชาเองนั้น เงินเรียลนับว่ามีบทบาทมากขึ้น โดยชาวกัมพูชาใช้เงินเรียลเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวันถึงราวร้อยละ 80 ซึ่งไม่น่าแปลกใจเพราะชาวกัมพูชานิยมนำรายได้ในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐไปฝากธนาคาร มิได้นำออกมาหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ นอกจากนี้ บทบาทของเงินเรียลในเมืองรองและเมืองชนบทของกัมพูชาก็ยิ่งมีมากขึ้นเมื่อเทียบกับในกรุงพนมเปญ ทั้งนี้ ที่ผ่านมารัฐบาลกัมพูชามีนโยบายส่งเสริมให้มีการใช้เงินเรียลมากขึ้น โดยเฉพาะกับหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กำหนดให้ใช้เงินเรียลในการจ่ายเงินเดือนข้าราชการ จ่ายภาษี และจ่ายค่าสาธารณูปโภค ซึ่งหากผู้ประกอบการไทยเข้าไปลงทุนทำธุรกิจในกัมพูชา ก็มีความจำเป็นต้องใช้เงินเรียลในการเสียภาษีและจ่ายค่าสาธารณูปโภคต่างๆ ด้วยเช่นกัน
- **เงินบาท** : เงินบาทของไทยมีบทบาทในธุรกรรมส่งออกและนำเข้าระหว่างไทยและกัมพูชา อยู่ราวร้อยละ 35-40 นอกจากนี้ ส่วนใหญ่ยังสามารถใช้เงินบาทได้ทั่วไปในจังหวัดของกัมพูชาที่ติดกับชายแดนไทย เนื่องจากมีการไปมาหาสู่ติดต่อทำธุรกิจระหว่างกันค่อนข้างมาก ทั้งนี้ เสถียรภาพของเงินบาทและความคล่องตัวในการแลกเปลี่ยนนับเป็นปัจจัยที่ทำให้เงินบาทได้รับการยอมรับในการทำธุรกรรมต่างๆ ในกัมพูชา
- **เงินหยวน** : เงินหยวนของจีนนับว่าทวีความสำคัญมากขึ้นตามนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในกัมพูชาเพิ่มขึ้นมาก ซึ่งรัฐบาลกัมพูชาก็สนับสนุนการใช้เงินหยวนตามมาตรการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวจีนและกระชับความสัมพันธ์กับจีน อย่างไรก็ตาม เงินหยวนยังไม่ใช่เงินสกุลหลักที่ใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจกัมพูชา อีกทั้งยังไม่ได้ถูกใช้ในธุรกรรมการค้าระหว่างจีนและกัมพูชา ซึ่งมีมูลค่าอยู่ราว

4.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากยังคงนิยมใช้เงินดอลลาร์สหรัฐมากกว่า ทำให้ปัจจุบันเงินพยายามผลักดันให้ กัมพูชาเปลี่ยนมาใช้เงินหยวนในการทำการค้าแทนเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยรัฐบาลกัมพูชาอยู่ระหว่างพิจารณา ถึงความเป็นไปได้ของนโยบายดังกล่าว ซึ่งหากประสบความสำเร็จจะทำให้เงินหยวนทวีความสำคัญมากขึ้นทันที

สำหรับผู้ประกอบการไทยที่จะติดต่อทำธุรกิจกับกัมพูชา เงินดอลลาร์สหรัฐถือเป็นสกุลเงินที่มีความคล่องตัวและ ได้รับความนิยมนมากที่สุดทั้งด้านการค้าและการลงทุน รองลงมาเป็นเงินบาท ซึ่งสามารถใช้ทำการค้าขายระหว่างกัน ทั้งนี้ เงินดอลลาร์สหรัฐมีบทบาทอย่างมากในกัมพูชามานานหลายสิบปีตั้งแต่ฟื้นฟูประเทศหลังสิ้นสุดยุคเขมรแดงราว ปี 2523 เนื่องจากในช่วงเวลานั้นกัมพูชาได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากองค์กรระหว่างประเทศ โดยเฉพาะ สหประชาชาติ (UN) รวมทั้งองค์กรไม่แสวงหากำไร (NGOs) ทำให้มีเงินดอลลาร์สหรัฐเหลือไหลมายังกัมพูชาจำนวนมาก อีกทั้งสมาชิกของ NGOs ที่ลงพื้นที่มาทำกิจกรรมช่วยเหลือในด้านต่างๆ ก็มีการใช้จ่ายด้วยเงินดอลลาร์สหรัฐ บัจฉัยดังกล่าว ส่งผลให้เงินดอลลาร์สหรัฐมีบทบาทและถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในกัมพูชานับตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน สำหรับข้อดี และข้อเสียของการที่กัมพูชามีการใช้เงินดอลลาร์สหรัฐกันอย่างแพร่หลาย มีดังนี้

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> • กัมพูชามีเงินดอลลาร์สหรัฐในระบบค่อนข้างมาก จึงไม่ประสบปัญหาขาดแคลนเงินดอลลาร์สหรัฐ เหมือนประเทศเพื่อนบ้านบางประเทศ รวมทั้งสามารถ ดำเนินนโยบายโอนเงินระหว่างประเทศที่เสรีกว่า ประเทศเพื่อนบ้านอื่น เนื่องจากไม่ต้องกังวลเรื่อง การขาดแคลนเงินดอลลาร์สหรัฐจากการโอนเงินกลับ ประเทศของนักลงทุน • ผู้ประกอบการต่างชาติที่เข้าไปลงทุนสามารถรับ รายได้เป็นเงินดอลลาร์สหรัฐ ช่วยบรรเทาความเสี่ยง ด้านความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินท้องถิ่น (เรียล) ซึ่งนับเป็นการลดต้นทุนการจัดการแลกเปลี่ยน สกุลเงิน และการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนได้ใน ระดับหนึ่ง • ธนาคารกลางกัมพูชามีต้นทุนการบริหารจัดการ เสถียรภาพของเงินเรียลไม่สูงนัก 	<ul style="list-style-type: none"> • เงินท้องถิ่นมีบทบาทน้อย ทำให้กัมพูชาขาดเครื่องมือ ด้านอัตราแลกเปลี่ยนในการดำเนินนโยบายการเงิน • กัมพูชาต้องเผชิญกับความผันผวนของอัตรา แลกเปลี่ยนสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐที่อยู่นอกเหนือ การควบคุมของกัมพูชา

สุดท้ายนี้ ยังคงมีประเด็นด้านนโยบายการเงินของกัมพูชาที่ต้องติดตาม คือ การที่ธนาคารกลางกัมพูชาออก มาตรการกำหนดให้สถาบันการเงินในกัมพูชาปล่อยกู้เป็นสกุลเงินเรียลอย่างน้อยร้อยละ 10 ของยอดคงค้าง (Outstanding) ที่ปล่อยกู้ของแต่ละธนาคาร โดยจะให้ผลบังคับใช้ในปี 2562 เพื่อกระตุ้นความต้องการใช้เงินเรียล ท่ามกลางกระแสคัดค้านและการวิพากษ์วิจารณ์เป็นวงกว้างถึงผลกระทบที่ระบียบดังกล่าวอาจสร้างความวุ่นวาย ในทางปฏิบัติ เนื่องจากจะส่งผลให้ความต้องการเงินเรียลเพิ่มขึ้นอย่างฉับพลันและอาจทำให้ปริมาณเงินเรียลมีไม่พอใช้ ในระบบการเงิน ทั้งนี้ ในเบื้องต้นคาดว่ามาตรการดังกล่าวอาจส่งผลต่อค่าเงินเรียลเป็นหลัก จึงส่งผลกระทบต่อ ผู้ประกอบการไทยไม่มากนัก เนื่องจากผู้ประกอบการไทยยังคงใช้เงินดอลลาร์สหรัฐและเงินบาทเป็นสกุลเงินหลักใน การทำธุรกิจกับกัมพูชา แต่ต้องติดตามสถานการณ์ และเพิ่มความระมัดระวังในธุรกรรมที่ต้องใช้เงินเรียล